

27/7/48

הפוגה והפוגות - ושלום אין

ירושלים, 19 ביולי

צרתה של ירושלים, שהיא - בינלאומית והיא קדושה לבני כל הדתות כביכול. בקדושת ירושלים נזכרים, הכל כמוכרן רק כאשר הכחות היהודים משיבים לאזוניהם כגמולם. כשחיללי הלגיון הערבי הרסו את כל בתי הכנסת ברובע היהודי של העיר העתיקה, לא רגשו מוסרות העולם הנוצרי, ועד כמה שידוע לנו בירושלים - לא היתה אף מחאה אחת נגד חילול הקודש ונגד הריסת מקומות פולחן דתי. אפילו חברי ועדת שביתת הנשק הקונסולארית לא ראו צורך להוסיף מלה אחת על הזדעזעות רגשותיהם נוכח התועבה שבשריפת בתי כנסת, שבהשמדת ציוד רפואי ובי הריסת בית חולים, הם גם לא הביעו כל כדאה כשבנסיות נוצריות נסגרו קשה מפגזי הערבים וכל קאאותיו של הקונסול החבשי הכללי - היו כקול קורא במדבר. הכנסיה החבשית כמעט ונהרסה לגמרי, כן היה גם בשכונת גוטנברג הורעשה בתוחמים על ידי הלגיון הערבי.

לפת שבויים או לשם סינוי החולים והאזרחים מאיוזרי הקרבות. אמתלאות היו: קשה לקיים את צו הפסקת האש בעיר בירושלים בשלימות, קשה עוד יותר למנוע את הערבים, המפורים בחזיתות רבות, מלירות פעם בפעם.

איפה ואיפה

אולם בכל פעם שהדבר נוגע ליהודים - שאני, אם רק עלה בדעתו של מישהו לראות את עיניכם כחלק מירושלים, אף כי כבר זה הוא במרחק 10 קילומטרים מגבולות איזור בנין ערים של העיר ירושלים, - מיד מריצים אנרות ומחאות למועצת הבטחון בתלונות, שהיהודים הפרו את ההפוגה. בשייך ג'אראח - עדיין לא נתברר לועדת הקונסולים מי הפר את ההפוגה. לא ביום ב', היינו שלשה ימים לאחר שצו הפסקת האש נכנס לתקפו, אלא ב' שבת לפני הצהריים, תוך שעות ספורות לאחר שהיהודים הוציאו את כחותיהם שפרצו לעיר העתיקה לפני התחלת ההפוגה, מתוך נאמנות מופרזת ביותר לצו של הרוזן ברנאדוט.

אולם כמעט התחילו הגויים הטובים לחשוש, שמא היהודים יפסלו לעצמם דרך אל חורבות מקדשיהם, כשנוכחו לדעת, שתוחמים יורים לא רק על יהודים לא מוגנים אלא גם על קיני פורעים המתבצרים במינזורים, בכנסיות, ובמיסגרים - הרימו כולם קול והתאזעו על הסכנה היהודים אומרים לכבוש את כל העיר העתיקה. יושב ראש ועדת הקונסולים להפוגה, ה' קונסול הכללי של באלגיה, שלח טלגרמה למועצת הבטחון והזעיק את אומות העולם נוכח הסכנה של כיבוש העיר העתיקה על ידי היהודים, הוא והועדה שלו חרגו ממסגרת תפקידם לשמור על קיום ההפוגה ועל מאמצים לשם השגת שלום בירושלים, בעיר הקדושה לכל הדתות. סכנה לא נראתה לו ולועדה שלו בסיבוש ירושלים כולה על ידי הלגיון הערבי, אולי משום שנה היה בהתאם להצעתו של הרוזן ברנאדוט למסור את כל העיר לשלטונו של עבדאללה מעבר הירדן.

ההפוגה הנוכחית, כהפוגה הקודמת ש' נמשכה 28 יום, החלה בשעה שהכחות היהודים עסקו בהתקפה גדולה, שנועדה לטהר את ירושלים מצבאות הפולשים ש' מעבר לגבולות ארץ-ישראל. ההפוגה הנוכחית מצאה את היהודים מכים באויב, ומשיבים להם כגמולם. לאחר שבועות של הפגזה אכזרית, לאחר חדשים רבים של צליפה בלתי פוסקת לעבר השכונות היהודיות, לאחר מעשי התנקשות רבים, פקעה הסבלנות היהודית ונפסקה ההבלגה של יהודי ירושלים, האויב הוכה מכות קשות, יא רק בסרברי ירושלים אלא גם בכסרים הערבים שהיו בסיסים להתקפותיו ולסוירת ללות מותחניו. החזית הורחקה במקומות רבים בירושלים, ואילמלי צו הפסקת האש - אין ספק שהיום היתה כבר כל ירושלים משוחררת מסכנות האויב, למעשה ולי הלכה היו כחות הערבים מוקפים ומכותים בכל החזיתות שמסביב לירושלים, ובאותה שעה, שצו הפסקת האש נכנס לתקפו, היו כבר כחות לוחמים יהודים בעיר העתיקה, הם נסוגו משם לא תחת לחץ התקפת נגד ערבית, אלא לפי צו מגבוה, אולם גם לאחר שהכחות היהודים סינו את העיר העתיקה - מצאו הערבים לגבון להפר את ההפוגה שעות ספורות לאחר קבלת תוקף.

ההפוגה הנוכחית אינה הראשונה בירושלים, והיא גם אינה הראשונה להיות מופרת באופן חמור ביותר על ידי הלגיון הערבי ושאר הערביים של צבאות המדינה הערביות הפולשות, בכל פעם, שי הוכרו על הפסקת אש, בין כללית ובין חלקית, בין לזמן ממושך ובין לזמן קצר ביותר - אף פעם לא קיימו הערבים את ההסכם, ובכל פעם הסירו בצורה קשה את ההסכמים, שנוציגיהם חתמו עליהם, כך קרה כשהוכרו על הפסקת האש לשם הח'.

חבלי לידתה של ההפוגה הנוכחית היו קשים ביותר, הפעם יהיה צורך במנגנון מיקוח יעיל יותר משהיה בהפוגה הקודמת.